Advent: 24. O vznešeném aristokratovi

Kdo se dokáže ponížit, ten bude povýšen. Jiná cesta do Božího království holt nevede.

Advent

O vznešeném aristokratovi

1. čtení: Jób 42, 1 – 6

1 Jób na to Hospodinu odpověděl:
2 „Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný.
3 Kdo smí nerozvážně zatemňovat úradek Boží ? Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám.
4 Rač mě vyslyšet a nech mě mluvit; budu se tě ptát a poučíš mě.
5 Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.
6 Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“

2. čtení: Lukáš 18, 18 – 27

18 Jeden z předních mužů se ho otázal: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“
19 Ježíš mu řekl: „Proč mi říkáš ‚dobrý‘? Nikdo není dobrý, jedině Bůh.
20 Přikázání znáš: Nezcizoložíš, nezabiješ, nebudeš krást, nevydáš křivé svědectví, cti otce svého i matku.“
21 On řekl: „To všechno jsem dodržoval od svého mládí.“
22 Když to Ježíš uslyšel, řekl mu: „Jedno ti ještě schází. Prodej všechno, co máš, rozděl chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!“
23 On se velice zarmoutil, když to slyšel, neboť byl velmi bohatý.
24 Když Ježíš viděl, jak se zarmoutil, řekl: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!
25 Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království.“

26 Ti, kdo to slyšeli, řekli: „Kdo tedy může být spasen?“
27Odpověděl: „Nemožné u lidí je u Boha možné.“

Sestry a bratři,

tuhle jsem na počítači surfoval po zpravodajských serverech. Koukám se, co se kde ve světě i doma děje, když tu najednou na mě vybafne zajímavý titulek *„6 zapomenutých českých vánočních zvyků, které by se měly znovu vrátit“.*

Aha, pomyslel jsem si, Češi jdou do sebe, začínají si uvědomovat své křesťanské kořeny. Po letech, kdy Vánoce ovládal děda Mráz a potom Santa Klaus, mají nejspíš chuť vrátit svátkům jejich původní význam.

Hlavou mi proběhlo, jaké zapomenuté zvyky by to třeba mohly být. Že by čtení biblického vánočního příběhu před štědrovečerní večeří? Modlitba vděčnosti za narozeného Spasitele, za to, že jsme spolu, že se máme rádi a máme všeho dost? Nebo, než se všichni pustí do hodování, alespoň společně zazpívat českou vánoční píseň Narodil se Kristus Pán? A co takhle zapomenutá tradice pozvat ke štědrovečernímu stolu někoho, kdo nikoho nemá nebo kdo nic nemá?

Určitě bych ještě na pár dalších starých českých vánočních zvyků přišel, ale to už se mi stránka v počítači rozklikla a já se pustil do čtení. Nevěřil jsem svým očím. Tak tedy zde jsou zapomenuté české vánoční zvyky, které by se měly znovu vrátit:

1. Jídlo, které se během večera nesní, zakopat na zahradě, aby byla příští rok bohatá úroda.

2. Večer před štědrým večerem položit k posteli ořech, ten ráno rozlousknout a sníst. Celý rok pak nebudete mít žádné blechy ani štěnice.

3. Vdavekchtivá dívka se dočká, pokud během štědrého dne dá dohromady 9 patek z vánoček. Není uvedeno, zda je má sníst nebo poslat případným ženichům.

4. Na Štědrý den se nikdo nesmí hlasitě smát – to aby se nerušili nebožtíci.

5. Čerstvý chléb a vejce snesená a snědená na Boží hod přinesou štěstí.

6. A pokud chcete být následující rok zdraví, stačí při štědrovečerní večeři šlápnout bosou nohou na sekeru položenou na podlaze pod stolem.

Já vím, novináři se musejí ohánět, aby své čtenáře zaujali. Reagují prostě jen na nevyřčenou otázku mnoha lidí: Jak to udělat, abychom měli krásné vánoce?

A kupodivu, snůška pověr a nesmyslů některým skutečně připadá jako to pravé ořechové, co ke svátkům pokoje a radosti patří. Co naplat, proti gustu žádný dišputát.

To před dvěma tisíci lety měli lidé jiné otázky a jiné starosti. Četli jsme, jak za Ježíšem přišel nějaký významný člověk, nejspíš aristokrat, někdo kdo byl pokládán za předního vůdce národa.

„Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“

To je, panečku, otázka! Tomu pánovi nejde o něco tak přízemního, jako jak si doma udělat pohodové svátky, jde mu o budoucnost!

A je třeba hned dodat, že mu jde o budoucnost předně tu svou vlastní. Potřeboval by vědět, jestli má šanci zůstat u kormidla, zůstat vlivným politikem, až to praskne.

Až vypukne očekávaná nebeská revoluce a Bůh udělá jednou provždy na zemi pořádek, odstaví od vesla všechny zlé a nespravedlivé cizí vládce a dosadí na trůn ideálního panovníka, svého Mesiáše.

„Mistře dobrý, co mám dělat, abych při téhle očekávané změně poměrů nepřišel zkrátka?“

Nejspíš nás zarazí, že dříve, než Ježíš odpoví, ohradí se proti tomu, jak ho onen muž oslovil.

„Proč mi říkáš ´dobrý´?“ Evidentně mu tenhle přívlastek vadí. Ale proč vlastně? Cožpak nebyl Ježíš skutečně dobrý? Vždyť kde mohl, pomohl. Se všemi jednal laskavě a přívětivě. Jestli on není dobrý, tak kdo potom?

Důvodem, proč Ježíš ono oslovení odmítá, určitě není nějaká upejpavá skromnost. Za chvíli přece vznešenému muži řekne, aby ho následoval.

„Učte se ode mne,“ praví na jiném místě. Ježíš ví, že to, co lidem káže, je dobrá zpráva, že on sám je dobrým pastýřem, dobrým vzorem a příkladem hodným následování.

Myslím, že příčinou toho, proč mu oslovení „dobrý“ vadí, je ten, kdo ho vyslovil. Onen vysoce postavený aristokrat se totiž zřejmě trochu předvádí. Vypadá to, že chce lidem kolem Ježíše ukázat, co je zač.

Určitě takové lidi známe i dnes. Nejspíš jste také někdy zažili podobnou situaci. Sedíte na přednášce známého a zajímavého odborníka, a když je na závěr možnost pokládat otázky, vezme si slovo jeden z posluchačů.

Místo toho, aby šel rovnou k věci, důležitě přednášejícího osloví, třeba „vážený pane docente, jste náš největší odborník na to a na to, rád bych se vás proto zeptal, co si myslíte o tomhle mém názoru.“

Každý z přítomných v tu chvíli ví, že tazatel chce především vypadat důležitě a čeká jen na to, až mu známý odborník jím vyslovený názor potvrdí.

Chce tím dát všem na srozuměnou, že je vlastně s přednášejícím na stejné úrovni, že mají oba stejné znalosti, názory i rozhled.

Takhle nějak to nejspíš bylo i s aristokratem, který přišel za Ježíšem. Našel ho mezi obyčejnými lidmi, co nemají v mnoha věcech jasno a leccos nevědí. Příležitost jako stvořená k tomu, aby dal najevo svou nadřazenost. Měl to dobře promyšlené. Zeptá se Ježíše, co všechno má splnit, aby zůstal významným vůdcem národa i poté, až po revolučních změnách začne nový věk.

Čekal, že mu Ježíš vyjmenuje desatero přikázání a třeba ještě nějaké další tradiční povinnosti navíc, a on odpoví: „Jo, tak tohle všechno já, prosím pěkně, dodržuji už od malička. Jsem tak vychovaný, z dobré rodiny, prostě takový já jsem.“

Čekal, že mu na to Ježíš odpoví: „Tak to jsi pašák, takhle to je správně, od tebe by se měli lidi učit. Nemusíš vůbec pochybovat o tom, že si své postavení uhájíš i v Božím království.“

Jenže rozhovor se ubíral jiným směrem, než si onen člověk představoval. Ježíš poklonu odmítne, protože ví, že je to jenom způsob, kterým chce aristokrat upozornit na svou vlastní dobrotu a dokonalost.

A potom začne vyjmenovávat jednotlivá přikázání desatera: Nezcizoložíš, nezabiješ, nebudeš krást, nebudeš o druhých lhát, budeš mít v úctě rodiče. Zajímavé je, že úplně vynechá přikázání o uctívání

jednoho Boha, o zákazu uctívání model nebo zneužívání Božího jména. Jakoby Ježíš naznačoval, že vztah k Bohu se nejlépe pozná na našem vztahu k lidem.

Vznešený muž se narovná a hrdě podle předem připraveného plánu prohlásí: „To všechno jsem dodržoval od svého mládí.“

Nyní už jenom čeká, že si s Mistrem podají ruce, poklepají si vzájemně po ramenech, přítomní lidé uznale pokývají svými hlavami a on se vznešeně odebere zase někam jinam, na jiný předvolební míting.

Ale ouha. Ježíš neklepá po rameni, ale řekne suše: „Jo, ještě jedna věc ti schází. Prodej všechno, co máš, a rozdej to chudým. Pak přijď a následuj mne.“

Myslím, že toho, že přišel za Ježíšem udělat si reklamu, v tuto chvíli náš aristokrat musel dost litovat. Jinak to ani nemohlo dopadnout. Boží království, ten přicházející věk pokoje, spravedlnosti a soucitu, má totiž poněkud jiné parametry, než vznešený muž předpokládal.

Nedá se tam dostat jinak, než že se člověk nejprve sám sebe vzdá, své namyšlenosti, svého postavení, svých úspěchů. Jedině tehdy, když se takhle vyprázdní, může se nechat naplnit tím, co je skutečně trvalé a věčné.

V případě onoho muže to nešlo zařídit jinak, než že se vzdá svého majetku, protože když ho rozdá, stane se obyčejným; mocní, vznešení a nadřazení s ním přestanou kamarádit a on získá novou perspektivu, protože Boží království je otevřené především těm obyčejným, chudým, plačícím a ponižovaným. Tak to prostě je a nic s tím nenaděláme, i kdybychom si vedli podrobné účetnictví, jak jsme dobří.

Jenom závěrem: Ježíš nechce, abychom se zbavili majetku. Takhle to nestojí. Kdyby se onen aristokrat nevytahoval a dokázal se ponížit, mohl si majetek klidně ponechat a dál jako dosud pravidelně přispívat na charitu. Jenže ponížit se sám ze sebe nedovedl. Ztráta majetku by pomohla. Ale to bylo na něj moc. Velice se zarmoutil a zmizel.

Teď jde o to, abychom nedopadli stejně. Kdo se dokáže ponížit, ten bude povýšen. Jiná cesta do Božího království holt nevede.

PeČ

SPCH 17. 12. 2017

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku Baptisté – Česká republika nebo facebookovou skupinu Zpravodaj baptistických sborů